

POLSKA AKADEMIA NAUK • INSTYTUT HISTORII

PL ISSN 1230-5057

**STUDIA Z DZIEJÓW
ROSJI I EUROPY
ŚRODKOWO—
WSCHODNIEJ** tom XXXVIII

WARSZAWA

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

<http://rcin.org.pl>

AUTORZY ARTYKUŁÓW I ROZPRAW

Dr Zbigniew Klejn — Warszawa

Dr Oleg Ken — sekretarz naukowy w Instytucie Europejskim w Sankt Petersburgu

Prof. dr hab. Piotr Łossowski — profesor w IH PAN w Warszawie

Dr hab. Tadeusz Wolsza — docent w IH PAN w Warszawie; profesor w Instytucie Nauk Politycznych Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Dr hab. Elżbieta Znamierowska-Rakk — docent w IH PAN w Warszawie

Dr hab. Maria Pasztor — docent w IH PAN w Warszawie

Dr hab. Michał Jerzy Zacharias — docent w IH PAN w Warszawie; profesor w Instytucie Nauk Politycznych Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

POLSKA AKADEMIA NAUK • INSTYTUT HISTORII
ZAKŁAD DZIEJÓW EUROPY XIX I XX WIEKU

STUDIA Z DZIEJÓW ROSJI
I EUROPY ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

TOM XXXVIII

WARSZAWA

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

2003

<http://rcin.org.pl>

Publikacja dofinansowana przez Komitet Badań Naukowych

Komitet Redakcyjny

ALEKSANDER ACHMATOWICZ, WIESŁAW BALCERAK, HENRYK BUŁHAK,
MAREK K. KAMIŃSKI, JERZY KŁOCZOWSKI, ANDRZEJ KORYN,
MACIEJ KOŹMIŃSKI, PIOTR ŁOSSOWSKI (redaktor), WOJCIECH MATERSKI,
ANDRZEJ NOWAK, WITOLD SZULC, MIECZYŚLAW TANTY, ROMAN
WAPIŃSKI, ROMUALD WOJNA, MICHAŁ J. ZACHARIAS,
ELŻBIETA ZNAMIEROWSKA-RAKK (sekretarz redakcji), JANUSZ ŻARNOWSKI

Adres Redakcji

Rynek Starego Miasta 29/31, 00-272 Warszawa

Okładkę projektowali

ANNA i LESZEK KAĆMOWIE

© Copyright by

Wydawnictwo Naukowe *Semper*, Warszawa 2003

© All rights reserved

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

Redakcja i księgarnia firmowa:
ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa,
tel./fax: (0-22) 828 49 73
e-mail: redakcja@semper.pl
<http://www.semper.pl>

PL ISSN 1230-5057

Printed in Poland

<http://rcin.org.pl>

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

Zbigniew Klejn, Udział Polaków w kampanii rosyjskiej na Bałkanach 1877–1878 r. The Participation of Poles in the Russian Campaign in the Balkans, 1877–1878 Участие поляков в российской кампании на Балканах 1877–1878 г.	5
Oleg Ken, Stalin, Antonow-Owsiejenko i inni: sowiecka propozycja w sprawie paktu o nieagresji w 1930 r. Stalin, Antonov-Ovsieyenko and Others: The Soviet Proposal Concerning the Nonaggression Pact of 1930 Сталин, Антонов-Овсенко и другие: советское предложение по пакту о ненападении в 1930 году	25
Piotr Łosowski, Agresja ZSRR na Litwę w czerwcu 1940 roku Soviet Aggression against Lithuania in June 1940 Нападение СССР на Литву в июне 1940 года	53
Tadeusz Wojsza, „Polski Londyn” wobec wydarzeń w Europie Środkowowschodniej (1944–1948) “Polish London” and Events in East-Central Europe (1944–1948) «Польский Лондон» перед лицом событий в Центральной и Восточной Европе (1944–1948)	69
Elżbieta Znamierowska-Rak, Dialog bułgarsko-jugosłowiański w kwestii federacji i sojuszu (jesień 1944 – wiosna 1945) The Bulgarian-Yugoslav Dialogue Concerning a Federation and an Alliance (Autumn 1944 – Spring 1945) Болгарско-югославский диалог по вопросу федерации и союза (осень 1944 – весна 1945)	99
Maria Pasztor, Francja i Wielka Brytania wobec polskiej granicy zachodniej na Odrze i Nysie Łużyckiej w latach 1958–1967 France and Great Britain and the Polish Western Frontier on the Odra and Nysa Łużycka in 1958–1967 Отношение Франции и Великобритании к польской западной границе на Одер и Нысе-Лужицкой в 1958–1967 годы	147
Michał Jerzy Zacharias, Ku rozpadowi Jugosławii (1990–1991) Towards the Disintegration of Yugoslavia (1990–1991) В сторону распада Югославии (1990–1991)	183

MATERIAŁY I DOKUMENTY

Piotr Biliński, Feliks Koneczny jako badacz dziejów Rosji i Europy Wschodniej	227
Dariusz Matelski, Niemcy na Kresach Wschodnich Drugiej Rzeczypospolitej	247
Beata Szubtarska, Zarys działalności konsularnej Ambasady RP w ZSRR w latach 1941–1943	279

ARTYKUŁY RECENZyjNE I RECENZJE

Andrzej Nowak, Polsko-sowieckie wojny XX wieku: memento historiograficzne	291
Henryk Bułhak, Współpraca sowiecko-niemiecka w latach 1920–1933	299
Henryk Bartoszewicz, Niepełny obraz genezy systemu władzy komunistycznej w Polsce. Na marginesie książki Zbigniewa B. Kumosia, Geneza satelickiego systemu władzy w Polsce 1941–1948	307

Ł. Chimiak, Gubernatorzy rosyjscy w Królestwie Polskim 1863–1915. Szkic do portretu zbiorowego — Mariusz Korzeniowski	319
Wł. Bułhak, Dmowski — Rosja a kwestia polska. U źródeł orientacji rosyjskiego obozu narodowego 1886–1908 — Adam Wątor	323
P. Gatrell, A Whole Empire Walking. Refugees in Russia during World War I — Konrad Zieliński	326
Rossija XX wiek. Dokumenty, GUŁAG (Głównoje uprawlenije Łagierej) 1917–1960 — Romuald Wojna	328
G. B á t o n y i, Britain and Central Europe, 1918–1933 — Dariusz Jeziorny	331
A. Gaigalaitė, Lietuva Paryžiuje 1919 metais — Piotr Łossowski	334
A. M. Kołontaj, Dyplomaticzeskije dnieńniki 1922–1940 — Wojciech Materski	337
M. Gnatoński, Zgromadzenie Ludowe Zachodniej Białorusi. Fakty. Oceny. Dokumenty — Daniel Boćkowski	339
N. Bethell, Zdradzeni! Ostatni sekret II wojny światowej — Marcin Stasiewicz	341

ŻYCIE NAUKOWE

Siedemdziesięciolecie urodzin doc. dr. Romualda Wojny — Tadeusz Epsztein	345
Konferencja: „Ukraińcy–Polacy. Ukraina–Polska — 1914–1939 — Tadeusz Epsztein	346
Posiedzenia naukowe Zakładu Dziejów Europy XIX–XX w. Instytutu Historii PAN (październik 2001 – wrzesień 2002)	347

Semper

WYDAWNICTWO NAUKOWE

Redakcja i księgarnia firmowa:
ul. Bednarska 20A
00-321 Warszawa

tel./fax: (+48) (22) 828 49 73
e-mail: redakcja@semper.pl
<http://www.semper.pl>

Nasza oficyna wydaje książki ze wszystkich dziedzin nauki. Specjalizujemy się w monografiach oraz w trudnych, niskonakładowych publikacjach w różnych językach (m.in. rozprawy habilitacyjne, bibliografie, słowniki specjalistyczne, materiały źródłowe).

Wśród stałych odbiorców naszych publikacji (ponad 400 wydanych tytułów zwartych, periodyki naukowe i wydawnictwa ciągłe) znajdują się wszystkie poważne księżnice polskie, biblioteki uczelniane oraz wiele renomowanych bibliotek zagranicznych.

Do współpracy zapraszamy przede wszystkim autorów gotowych prac analitycznych. W zasadzie nie wydajemy tekstów popularnonaukowych. Naszą ofertę kierujemy głównie do samodzielnych pracowników naukowych, chociaż nasza seria „Studia i Materiały” jest przeznaczona m.in. na ciekawe prace magisterskie i doktorskie.

Wojciech Kriegseisen (red. naczelny nauk humanistycznych)

Włodzimierz Zuzga (red. naczelny publikacji ścisłych)

Helena Ratomska (public relations)

Bogusława Pilch (sekcja składu)

Agnieszka Karwowska (sekretarz redakcji)

Ewa Turek (asystent)

